

ร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)
พุทธศักราช ...

.....
.....
.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช....”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ มาตรา ๘๘ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๕ และ มาตรา ๒๗๙

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๒๖๑

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการจ่ายเงิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙ วรรคแรก และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๒ วรรคแรก และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ และแนวนโยบายแห่งรัฐ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๒ วรรคสอง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕๖ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วย การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนน โดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๔๕ และ มาตรา ๑๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖๙ ในวาระเริ่มแรกนับแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญให้วุฒิสภาประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนจำนวนสองร้อยคน

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคน ให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาสองร้อยคน

จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้นำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ที่คำนวณได้ตามวรรคสอง มาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามวรรคสาม ให้มีสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎร เกินเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

เมื่อได้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาของแต่ละจังหวัดตามวรรคสี่แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกวุฒิสภายังไม่ครบสองร้อยคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสี่มากที่สุด ให้จังหวัดนั้น มีสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนและให้เพิ่มสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มี เศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสองร้อยคน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้ คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีได้ในจังหวัดนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ กลับมาใช้บังคับ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวุฒิสภา”

มาตรา ๑๑ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ เป็นอันสิ้นผลไป

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๖๑

(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ยังคงให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่ทันทีที่รัฐธรรมนูญนี้มีผลบังคับใช้ โดยให้ขั้นตอน วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๗ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
มาตรา ๒๖๑/๑ ถึงมาตรา ๒๖๑/๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ....

“หมวด ๑๗

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มาตรา ๒๖๑/๑ ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามหมวดนี้ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยให้ใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ อาจสมัครเป็นรายบุคคลหรือสมัครเป็นกลุ่มบุคคลรวมจำนวนไม่เกินกลุ่มละสองร้อยคนก็ได้ โดยต้องแถลงแนวทางและข้อเสนอในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้ประชาชนทราบได้ชัดเจนขณะที่สมัครรับเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งคนหรือหนึ่งกลุ่ม

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๒๖๑/๒ การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่ม ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) นำจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งประเทศ ไม่รวมจำนวนบัตรเสียและบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนน เป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยสองร้อย

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารคะแนนรวมทั้งประเทศที่แต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับ

(๓) ผลลัพธ์ตาม (๒) เฉพาะจำนวนเต็ม คือ จำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่มบุคคลหรือบุคคล หากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลและได้ผลลัพธ์มากกว่าหนึ่ง ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน หากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มบุคคลเสนอชื่อผู้สมัครไว้มากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ ให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเรียงตามลำดับหมายเลข หากเสนอชื่อผู้สมัครไว้น้อยกว่าผลลัพธ์ที่ได้ ให้ผู้สมัครทุกคนในกลุ่มนั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) หากคำนวณแล้วจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ถึงสองร้อยคน ให้ผู้สมัครบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีเศษทศนิยมสูงที่สุด จากการคำนวณตาม (๒) ได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรียงตามลำดับไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบสองร้อยคน”

มาตรา ๒๖๑/๓ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในประเทศไทย

มาตรา ๒๖๑/๔ บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ บุคคลซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๙๘ (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๕) และ (๑๖)

(๒) เป็นสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๖๑/๕ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๑/๑ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดใหม่ ตามมาตรา ... ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช .... เข้าปฏิบัติหน้าที่

ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครบจำนวน ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ

เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมประการใดมิได้

การลงมติให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

เมื่อรัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีที่มิได้มีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชามติเพื่อให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอ”